

**Kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším
služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první,
ať je otrokem všech.**

29. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 10,35-45)

K Ježíšovi přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: „Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil, oč tě požádáme.“ Odpověděl jim: „Co chcete, abych pro vás udělal?“ Řekli mu: „Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“ Ale Ježíš jim řekl: „Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?“ Oni mu odpověděli: „Můžeme!“ Ježíš jim řekl: „Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno.“ Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: „Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

K Ježíšovi přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: (...) „Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“ Osobní žádost Zebedeových synů se postupně rozvíjí: nejprve „slušná prosba o vyhovění“, pak teprve následuje vlastní žádost. Sama o sobě není jednoznačná. Teprve Ježíšova slova nám posléze prozradí, v jakém smyslu chápat žádost synů Zebedeových: čestné a mocenské postavení v Božím království už tady a teď (Boží království = království politické, podle tehdejších představ o Mesiáši – obnoviteli židovského suverénního státu). Kontrast mezi nepochopením učedníků a blízcími se pašijovými událostmi je patrný (podobně jako v 9,33n., kde se učedníci právě po předpovědi Ježíšova utrpení dohadují o tom, kdo je z nich největší). Čím blíže je k Jeruzalému (kde se Ježíš ukáže jako trpící Služebník), tím je neporozumění učedníků zřetelnější. Blízkost Jeruzaléma tvoří vhodné pozadí žádosti o čestné místo: podle tehdejšího přesvědčení mělo totiž dojít k nastolení Božího království právě v Jeruzalémě. To, co je z hlediska evangelia nepřijatelné, je to, že učedníci „chtějí přeskočit“ kříž („kalich a křest“, v. 38).

Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno. Kalich a křest jsou symboly označující stejnou skutečnost: utrpení. Ve Starém zákoně kalich symbolizuje osud. Proč právě „křest“ je kladen vedle kalicha jakožto paralelní symbol? Patrně se

navazuje na starozákonní výroky srovnávající utrpení, pronásledování a protivenství se záplavou, s hlubokými vodami, kde člověk může tonout (křtít znamená ponořit). U Marka křest přímo označuje smrt a utrpení. Učedníci přijímají úděl služebníka Ježíše, jeho utrpení a smrt. Závěrečný výrok tvrdí, že učedník nemá očekávat zvláštní odměnu (čestné místo), ale má ochotně kráčet cestou Ježíšovou, cestou kříže.

Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a Jana. A teď přichází na řadu nepříznivá reakce ostatních učedníků vůči Jakubovi a Janovi. To je podnětem k Ježíšovu vyučování. Kdo touží po prvenství v komunitě, má žít v postavení služebníka a otroka, který je k dispozici druhým. Učedník je veden ochotou ke službě, a ne ambicí „být obsluhován“.

Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny. Tento výrok je základem předchozího požadavku. Učedníci mají následovat Mistra – Služebníka, který dává život za mnohé. I oni mají takto chápat svůj život. Pojem „vykoupení“ v řečtině označuje „protihodnotu“ za člověka, který se stal otrokem kvůli zadluženosti. Svým životem Kristus „platí“ za nesolventní dlužníky, kteří jsou vydáni na pospas zkáze. Tak se stává jejich vykupitelem (etymologicky vy-koupit). Neupřesňuje se však, komu se tento dluh zaplatí – obraz „vykoupení“ je jen nedostatečným a pokulhávajícím vyjádřením „spásy“. Výraz „za mnohé“ se má chápat univerzálně, „za všechny“ – v tom případě je to hebraismus („mnoho“ v hebrejštině leckdy znamená všichni: všichni, kterých je mnoho). Výklad univerzálnosti výkupné oběti je doložitelný také pomocí Iz 53 a 1 Tim 2,6.

SHRNUTÍ

Perikopa má dvě části: rozhovor se Zebedeovými syny (35-40) a následné poučení Dvanácti (41-45). K pravému pochopení textu je třeba mít na zřeteli předcházející úryvek o utrpení Služebníka. Ježíš kráčí do Jeruzaléma vstříc potupnému ponížení. Učedníci však zatím stále nechápou tuto cestu, jak dosvědčuje i jejich prosba o čestné místo. A tak Ježíšovi nezbývá než je znovu poučit o pravém „žebříčku hodnot“: být tím posledním, sloužit druhým skrze sebedarování na kříži. A učedníci mají následovat svého Mistra i v tomto postoji ponížení se ve službě.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

V životě je možné si často vybrat z více možností. I ty si můžeš vybrat: nechat se pořád obsluhovat, obsadit lepší místo, vzít si větší kousek čokolády... Nebo někomu jinému posloužit, počkat, až druzí obsadí lepší místa, vzít si menší kousek... I dnes máš šanci být tak trochu víc služebníkem všech jako Ježíš.

Starší:

Nejsme loutky, které musí dělat to, k čemu nás nutí naše okolí. I ty si můžeš dnes vybrat: nechat si doma uvařit a prostříit, nechat si vyprat prádlo a vyluxovat pokoj, nechat si připravit svačinu do školy... Nebo nechat na chvíli svou zábavu, hry, počítač a zeptat se rodičů, s čím bych mohl pomoci, ve třídě si všimnout toho, který nestíhá; ve vašem domě babičky, která nese těžkou tašku... I ty můžeš být dnes tak trochu jako Ježíš.

Zkusme si

Mladší / Starší:

V Božích očích jsi veliký a důležitý a jenom ty můžeš splnit své úkoly.

- Zkus jeden den o víkendu všem nějakým vlastním způsobem posloužit. (udělat zajímavou snídani, pomoci někomu s oblékáním například ponožek, večer „naklepat peřiny“ a přikrýt všechny členy rodiny apod. Nápaditosti se meze nekladou!)
- Pokud ti dělá potíže plnit běžné úkoly v rodině, zkus se na jeden z nich zvlášť soustředit a plnit ho. Vždyť to, jestli bude něco doma v pořádku, závisí právě na tobě!
- Pokus se každý den pomodlit několikrát modlitbu Otče náš za svou rodinu a za všechny učitele ve škole. Co když právě ty jsi jediný, kdo se za ně ten den pomodlí?